

אבנים טובות

מאוצר המנוצח של תורת רבותינו הקדושים

טובים מאורות (א)

לקט בענין קידוש לבנה

ז' מעת לעת

היה [מרן אדמו"ר זיע"ע] ממתין עד שיעבור ז' מעת לעת מהמולד.

(סידור בית אהרן)

רק במוצאי שבועות

מרן אדמו"ר אור ישראל מסטאלין זיע"א שאל את הגה"ח ר' יו"ט שמחה ז"ל אב"ד לאהישינ, איך נהגו בענין קידוש לבנה קודם ז' שלמים, והאם יש הבדל בין מוצאי חג השבועות לשאר ימים, והשיב לו שאצל מרן אדמו"ר הזקן זיע"ע היה קפידה שלא לקדש הלבנה אפילו חצי שעה קודם ז' שלמים, רק במוצאי שבועות קידשו אפילו קודם ז' שלמים.

(כתבי הרה"צ ר' מנשה רוזנבלד ז"ל)

ככלה שכסתה פניה

במוצאי חג השבועות שהיה מרן אדמו"ר הזקן במעז'בוז', היה עוד שעות אחדות קודם ז' ימים מהמולד, והלבנה היתה מכוסה מעט בעב דק, ואמר בשם איזה צדיק "ככלה שכסתה פניה" וחיידשה.

(כתבי הרה"ח ר' ישראל בנימין גלייברמן ז"ל)

ריקודין עם בנו

אם היה במוצאי שבת קודש זמן קידוש לבנה, היה [מרן אדמו"ר הזקן זיע"ע] שבע רצון מאוד וחדשה תיכף אחר המבדיל בבגדי שבת בשמחה ובקול רם. וכו'. ובחזרתו זימרו המשוררים טובים מאורות כו' ועשה ריקודין יד ביד בנו הרה"צ והעולם רקדו בעיגול סביבם.

(סידור בית אהרן)

מזמרים ומרקדים

ואם היה [מרן אדמו"ר הזקן זיע"ע] מחדש בחול לבש בגדי ראש חדש. וכו'. והיו מזמרים ומרקדים וחלק מיני מתיקה לכל אחד ואחד בשמחה.

(שם)

הרחמן

מרן אדמו"ר הזקן זיע"ע אמר פעם אחת לאחד שיאמר הרחמן הוא יחדש וכו' החודש הזה לטובה ולברכה, אחרי קידוש לבנה.

(כתבי הרה"צ ר' מנשה רוזנבלד ז"ל)

מגדול

מרן אדמו"ר הזקן זיע"ע אמר, שצריכים להגיד בברכת המזון מגדול כמו ביום טוב לביל קידוש לבנה.

(שם)

בבבי תרי ותלת...

ויפגע במקום

גם בימינו מתלקחת האש הגדולה, עוד ממשיכה האש להבעיר ולהלהיט בתפילות בדרך ובנוסח רבותינו הקדושים, בבתי מדרשיהם די בכל אתר ואתר.

נביא כמה ניצוצות מדברי מרן אדמו"ר זיע"ע בענין זה: **"מן הראוי שיקבעו כל אנשי שלומנו מקום תפילתם וצקון לחשם מידייום ביומו בכל ימות השנה בבית מדרשנו דייקא, ואף אלו שכבד עליהם לבוא לתפילת שחרית בבית מדרשנו, מכל מקום ישתדלו לבוא להתפלל תפילת מנחה וערבית בבית מדרשנו. וזאת בענין למודעי, כי התפילה בבית מדרשנו הוא חיזוק בעבור עצמו ובעבור צאצאיו וחיזוק עבור כל קהלא קדישא הדין, כמאמר רבותינו הקדושים והטהורים זיע"ע מוסיפין כח בפלמיא של מעלה - נאך א איד איז נאך גאט [-] עוד יהודי, הוא עוד חלק אלו-ה"**

זקני החסידים היו אומרים, כי ביום שבאים להתפלל כאן בבית המדרש תפילת שחרית, זוכים על-ידי-זה לסייעתא דשמיא על כל היום לכל העניינים. וכבר אמר מרן אדמו"ר הזקן זיע"ע - **"כי מי שנותן לו רענדיל, אזי ישארו על שכמו אותו ואת אשתו ואת בניו בזה ובבא, והנה בבא הרי אפשר לשכוח, והעצה לזה היא שנכנס להיכל התפילה, ונראה מי שהוא מתפלל בנוסח שלנו, ונעשה לו טובה שם, והנה ענין הרענדלאך לא שייך היום, אבל ענין התפילה לעולם קיימת, על כן מי שבא להתפלל בבתי מדרשנו ובנוסח המקובל אצלנו ברעותא דליבא ובקול המעורר הכוונה, בודאי הצדיקים נוחי נפש זיע"ע נכנסים להיכל התפילה ורואים מי שמתפללים על-פי דרכם ומליצים טוב עבורם"**. (צלוחא דאהרן)

שבתא טבא

איגוד האברכים

המקום בו התפללו אבותי

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

ברגשי גיל וחדווה, נשגר ברכתנו אל עטרת ראשנו, נור תפארתנו, אבינו רועינו

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לרגל שמחת אירוסי הנכדה שתחי'

בת בנו הרה"ח ר' יוסף צבי שליט"א

עב"ג בת אדמו"ר מזידיטשוב - בית שמש שליט"א

תפילתינו ועתירתנו שיזכה מרן רבינו לראות רוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ולהנחותינו תמיד את הדרך אשר נלך בה עדי ביאת גוא"צ במהרה בימינו אמן.

איגוד האברכים

למה באנו לעולם הזה

במילים אלה אנחנו מפנימים שהעולם הזה הוא רק כפרוודור שלפני הטרקלין, כי אילו היה תכלית בחיי העולם הזה, למה הקדוש ברוך הוא עתיד לטלה ממני ולהחזירה רק לעתיד לבא? למה שלא תישאר הנשמה בעולם הזה לנצח? אלא וודאי שהעולם הזה אין בו שום תכלית, וכל התכלית היא רק חיי העולם הבא לעתיד לבא, וחיי העולם הזה הם רק אמצעי להשיג באמצעות את חיי הנצח לעתיד לבא.

לכן, כבר עכשיו כל זמן שהנשמה בקרבי - כשאני עדיין בעולם הזה, מודה אני לפניך ה' אלקי ואלקי אבותי, שאתה הוא רבון כל המעשים אדון כל הנשמות, וכל מחשבותיי ודיבוריי ומעשיי יהיו רק לרצונך, לשם שמייים, וקל וחומר שלא אחטא בהם.

לתוך הגוף שלי בעולם הזה.

וכאן אנחנו חוזרים להדגיש, שגם אחרי כל ההשתלשלות של הנשמה מהעולמות העליונים עד העולם הזה, עדיין היא נשארה רוחנית, ואתה משמרה בקרבי, - שהקדוש ברוך הוא צריך לשמר תמיד את הנשמה הרוחנית שלא תפרח מן הגוף הגשמי, שאלמלא שמירה זו אין אפשרות בדרך הטבע לדבר רוחני שיהיה קשור לדבר גשמי.

תכלית הנשמה בעולם הזה (ע"פ תניא פרק מא)

עד כאן הברכה היא בשבח הנשמה וקדושתה, ומכאן אנחנו עוברים להתבונן בתכלית שלשמה נשלחה הנשמה לעולם הזה. לכן אנחנו אומרים: ואתה עתיד ליטלה ממני ולהחזירה בי לעתיד לבוא.

הקב"ה מחזיר את הנשמה בכל יום

וחתימת הברכה היא: ברוך אתה ה' המחזיר נשמות לפגרים מתים. כי בכל לילה האדם נחשב כמת, היות שהשינה היא אחד משישים במיתה, הרי שבכל בוקר, כשהקדוש ברוך הוא מחזיר לו את הנשמה היא כתחיית המתים.

אולם יתכן שבכפל הלשון 'פגרים מתים', נרמז שהקדוש ברוך הוא מחזיר את הנשמות גם לרשעים - שנקראים מתים גם בחייהם, וכפי המבואר בזוהר הקדוש שבליילה אנחנו מפקידים את הנשמה ביד הקדוש ברוך הוא, ובבוקר הוא מחזיר את הפקדון גם למי שנמצא חייב. ולזה אנחנו מתכוונים לברך את השם יתברך בסיום הברכה, שאף על פי שהרשעים יש להם חוב כלפי מעלה, עם כל זה הקדוש ברוך הוא לא גובה את החוב וגם לא מעקל את הפקדון-הנשמה אצלו, רק בחסדיו המרובים הוא מחזיר את הנשמה, ומצפה שהרשע יחזור בתשובה וימחוק את החוב.

לפי זה גם סיום הברכה מתפרש בהקשר לכל מה שאנחנו אומרים בכל נוסח הברכה, שגם בחתימת הברכה אנחנו מדגישים את תפקידנו בעולם הזה.

אדמו"ר הזקן מפרש את הפסוק "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה" על פי פנימיות התורה, שהפסוק מרמז על הנשמה הטהורה שמקום חציבתה היא ממקום קדוש מאד, מבחינת באר שבע, וילך חרנה, לעולם הזה, שהנשמה הקדושה יורדת לעולם הזה כדי שמשם היא תעלה את כל העולמות. ובדרך זו ממשיך לבאר את כל הפרשה.

פירוש זה אינו רק פירוש נאה בפסוק על פי פנימיות התורה, אלא היא הוראה לכל אחד ואחד, שבכל יום ויום ישים לנגד עיניו את קדושת הנשמה שבקרבו - שנחצבה מתחת כסא הכבוד, והתכלית שלשמה היא ירדה לעולם הזה - להחזיר את החיות ולהעלות את כל העולמות, על ידי שישעבד את כל מעשיו, לעשותם לשם שמיים.

קדושת הנשמה

למעשה, זו היא ברכת 'אלקי, נשמה', אותה אנו מברכים בכל בוקר, [ועל פי תקנתם הקדומה של חכמינו ז"ל, היו צריכים לברך אותה תיכף כאשר מתעוררים מהשינה, ורק מפני שהידיים אינן נקיות בשעה זו, תקנו לדחות את אמירת הברכה עד לאחר נטילת הידיים].

וכך נוסחה של ברכה זו: **נשמה שנתת בי טהורה היא** - כלומר, שורש הנשמה היא ממקום קדוש מאד, ותמיד היא עומדת בטהרתה. ואתה בראתה - הורדת את הנשמה לעולם הבריאה, ומשם אתה יצרתה - הורדת אותה לעולם היצירה, ורק אחר כך אתה נפחת בי - היה בכוחה לרדת לעולם העשיה,

אספו לי חסידים

א' זיצונג

ואני תמיד עמך

בערל: השבוע יש לנו 'בית אהרן' בסוף הפרשה שמדבר בענייני הזיצונגען, נתי ספר ונחזי- "ונאספו שמה כל העדרים, היינו כשישראל מתקבצים יחד בצבור ומשימין על לבם מהו רצון הבורא ב"ה בזה העולם, שיעקר השליחות הוא רק על-ידי-זה העולם, לשבור את האבן, אזי וגללו את האבן מעל-פי הבאר והשקו את הצאן, היינו שמשיפיעים אז כל טובו וחיותו של הקב"ה".

שמלקע: כתוב כאן, לא רק כמה שחשוב לשבת יחד, אלא גם מה צריך לעשות בעת שיושבים יחד - "ומשימין על לבם מהו רצון הבורא ברוך הוא בזה העולם". והנה את האבן של מה שכל יהודי צריך לעשות בעולם כל אחד יודע, ללמוד ולהתפלל, לשמור התורה והמצוות ולעסוק בגמילות חסדים, אולם עיקר הקושי שלנו מתחיל כשהייים לוקחים אותנו למחוזות רחוקים קצת מאלו העניינים, לחיי פרנסה, סירדות הבית וכדו', אז אנו צריכים להתבונן היטב ולשים על לב מהו רצונו של הקב"ה מעימנו, והיאך נשכיל לעבדו בכל עת ובכל זמן בעבודה הראויה. הא לנו דברי אדמו"ר הזקן השבוע, שהוא מלא וגדוש בענין זה:

"ויפגע במקום, זה ידוע שהקב"ה, נקרא מקום, כי אין מקום פנוי מכבודו ית' מתהום ארעא ועד רום רקיע, וכתוב ומלכותו בכל משלה, וכל הדברים ועניינים המתהווים בעולם, הכל הוא על-פי רצונו יתברך, וזהו ויפגע במקום, שצריך להתפלל ולבקש מאתו כביכול ב"ה וב"ש, ולראות ליחד הכל לרצונו הפשוט, וכשהאדם עושה כך כאשר דברנו אזי, וילן שם, הגם שהוא בזה העולם השפל כמו לינת לילה. עם-כל-זה כי בא השמש אתא שמשא, כי מזה העולם מאיר לו לכל העולמות ומייחד לכל העולמות".

גדליה: אוהו, שוב מתחילים לדבר כאן מייחודים... אלו עניינים של צדיקים, מה זה קשור לאיש פשוט כמוני?

ר' אלטער: כשאומרים ליחד להקב"ה אין הכוונה לעניינים גבוהים, אלא פשוט, לחבר אל הקב"ה את הפעולה שאני עושה, אם על ידי כוונה טובה לשם שמיים, או אפילו פשוט, כשעושים הדבר על פי רצון השי"ת זה מחבר את החיים הגשמיים להקב"ה. אדמו"ר הזקן כותב בעצמו השבוע בענין הסולם: "וכמו כן האדם נקרא, סולם מוצב ארצה וגו', כי צריך כל דבר להעלות ממטה מן הארץ עד לשמים, היינו ע"י התורה ותפלה ומעש"ט שלו, ולא יעשה ח"ו שום דבר מצות אנשים מלומדה, רק ילך תמיד מחיל אל חיל לפי כוחו ומוחו, אשר על ידו יקושר הארץ לשמים".

אולם, טייערע ברידער, מוסיף ר' אלטער ואומר: כאן כלול עוד כלל ועיקר גדול בעבודת ה', והוא הענין לחיות עם הקב"ה בכל מצב בחיים, גם במצבים הפחות נעימים. להאמין שהוא יתברך נמצא עמנו בכל מקום ובכל זמן ממש, ולהיות שבעי רצון בהנהגת ה' יתברך ולעבדו בעבודה הזו שהוא מזמן לי עכשיו. כמו שמפרש אדמו"ר הזקן על הפסוק ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו - "ש"האמין כי כל דבר וכל מקום הוא מאתו יתברך ומחיות התורה, על-כן אין לו לדאוג כלל כי הכל מאתו יתברך".

אייעזיק: כשחיים עם אמונה בכל מקום ובכל זמן, הרי זו גופא סיבה להשגחה פרטית על האדם, להצילו מכל רע. בענין זה מסופר על הרה"ק 'הבת עין ז"ע, שהשבוע הוא יומא דהילולא דיליה, אשר בזמנו היה מרד גדול בעיר צפת כנגד המושל שם, והבטיח המושל לתת מחסה לבית עין ולרב נוסף שהיה שם, אולם הוא מיאן באומרו: היכן שכל היהודים יהיו, שם גם

אני אהיה. ואכן נשאר לבדו והמורדים תפסוהו בשבי והוליכוהו להרגו. היו עמו כמה צעירים, אנשי חיל, אשר תיכנונו ביניהם להתנפל על המורדים ולתפוס את חרבותיהם ולהכות בהם, אולם הבת עין רמז להם שלא יעשו זאת, אלא ביקש מאת שוביו מעט מים לשתות. בירך שהכל ושתה מהם, ואמר לאנשיו: "ברכת שהכל נהיה בדברו הוא סגולה מהבעש"ט להינצל בעת סכנה!" באמצע הדרך פגשם ערבי נכבד שהכיר את הרה"ק והלה דיבר על לב המורדים עד שניאותו לשחררו. אחרי זמן מה רצה הפחה לגרש את כל היהודים לעכו ולחיפה. נענה הבת עין, שהוא ילך... ואכן לימים מועטים הודח הרשע ממקומו ונהרג.

עוזר: הרי אלו הם הדברים היסודיים של מרן רבי שלמה קארלינער ז"ע, כפי שאדמו"ר הזקן מביאם בספרו השבוע:

"ויפגע במקום, ויפגע הוא לשון תפלה, שהתפלל לפני הקב"ה שבכל מקום שיהיה, שלא יהיה לבו חלוק על המקום, ובכל מקום יהיה לבו שוה עם המקום. כמו שאומרים בשם הרב הקדוש רבי שלמה קארלינר זצוק"ל וכו' על פסוק "ואהבת את י"י אלקיך בכל לבבך" פי' שלא יהיה לבך חלוק על המקום - אשר בכל מקום שהוא, יעבוד את ה' יתברך, כי יש בני אדם כשהם באיזה מקום ואינם עובדים לה' יתברך, אומרים שהמקום גורם, כי אם היה באיזה מקום אחר בוודאי היה עובד לה' יתברך, על-זה אמר המדרש שחלילה לומר כן, לזה אמר שלא יהיה לבך חלוק על המקום. כי לא המקום גורם חסיושלום איזה מניעה לעבודתו יתברך, כי כיון שהכל מאתו יתברך ורצונו ה' יתברך הוא שיהיה האדם כעת במקום הזה, מסתמא גלוי לפני יתברך שזה המקום לא יגרום שום מניעה חסיושלום לעבודתו יתברך, רק המניעה הוא מצד האדם".

ויצוק שמן על ראשה

על המקרה הקשה הרים אף הוא את ידיו בייאוש ופסק: "אין שום תקווה..."

שב האב אל הרבי כשהוא שבור ורוצץ עוד יותר, אך שוב בירכו הרבי ברוגע ובחום בברכת רפואה שלימה ושילחו לדרכו.

לא עברו אלא רגעים אחדים מעת שיצא את החדר, והנה הרבי מבקש מבני הבית: "מהרו וקראו נא לאיש שהיה כאן שיחזור במהירות".

עד מהרה הביאוהו לפניו, ואז בשרו הרבי: "נזכרתי כי עימי שמור בבית מעט שמן ממערת רבי שמעון בר יוחאי. אתן לך את השמן הזה, לך ומשח בו את ילדתך החולה, ובזכות רבי שמעון ישלח לה ה' רפואה שלימה מן השמים במהרה". מיד העניק הרבי לאב צלוחית שמן, והוא מיהר לשוב לביתו בלב מלא תקווה.

כבואו הביתה לא השתהה אף רגע אחד מיותר.

הוא ניגש תיכף אל הקטנה השוכבת אין אונים במבט כבוי חסר חיים, והוא החל למשוח על גופה את השמן הקדוש. הגוף שהיה חסר את מבע החיים עד לפני רגע, כאילו קיבל עתה מנת חיות מן השמים. העיניים החלו להתרוצץ בחוריהן ולראות! כעבור מספר דקות כבר נשמע קולה המדבר של הקטנה בכל חדרי הבית. ועוד ימים ספורים בלבד נדרשו עד שהקטנה חזרה להתהלך על רגליה כאחד האדם, ולהניע את ידיה לכל עבר ככל הילדים.

נרגשים ושמחים שבו ההורים עם ביתם הניסית לטשורטקוב, והודו לרבי הקדוש על שהיה שליח עליון להצלתה ממוות לחיים טובים ובריאים.

לחודשים, והשיתוק הלך וגבר והתפשט לעוד חלקים בגוף, עד שהילדה איבדה אף את כח הראיה. בהמשך אף את יכולת הדיבור וחוש השמיעה רחל.

פרופסור בעל שם עולמי שהובא באחד הימים התרעם על ההורים, 'מדוע זה הטרחתם אותי לשווא? והלא לפי מצבה עתה נראה כי הילדה לא תחיה יותר מימים ספורים בלבד!.. לשמע הבשורה הנוראה חוורו פניהם של ההורים, ולבם נפל בקרבם. האב שלא יכול היה להכיל את צערם של בני הבית, יצא לרחובה של עיר בלב נשבר.

והנה לקראתו בא אחד ממכריו, יהודי מחסידיו של הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב ז"ע. הלה שהבחין מיד בצערו התעניין והגיב מידי: 'איני מבין, האך זה תעלה על דעתך להאמין לדברי רופאים לפני שתקבל ברכתו של צדיק ותשמע בעצתו הטובה? מהר ואל תתמהמה. סע במהירות לרבי מטשורטקוב, לך והיוושע מפיו. חבל על כל רגע...'.

מיהר האב לעלות על העגלה הראשונה היוצאת לטשורטקוב, ומיד כשהגיע נכנס אל הרבי והתפרץ בככי נורא: 'רבינו, הצילו, ביתי הקטנה עומדת למוות! רפואה שלימה תהיה לכתך בעזרת ה' נענה הצדיק וברכו בחום. אך האב המיוסר לא נרגע, הוא המשיך לילל במר לבו כי הבת עומדת על שערי מוות לדעת כל הרופאים. נאנח הרבי, והגיב: 'אכן אתפלל על הבת שתבריא, אולם חושבני כי מן הראוי שתפנה גם לרופא המומחה היושב כאן בעירנו'.

מיהר האב לרוץ אל הרופא המקומי, אך הלה בשמעו

קשרי נשמות נשגבים וידידות גלויה היתה בין רבותינו הקדושים, מרן הפרנקפורטער ז"ע ובנו הקדוש מרן רבי אברהם אלימלך ז"ע, עם הצדיק הרה"ק ר' ישראל מטשורטקוב ז"ע, רבנו הפרנקפורטער ז"ע הפליג מאד בשבחו ואף התבטא פעם - **כי אף אם יתחבא ויתערב בין אלף איכרים מלוכש בבגדיהם תיכף ומיד יכיר אותו...** - מאידך חיבה יתירה היתה לו להרה"ק מטשורטקוב אל רבותינו הקדושים, וכבר היה פעם מעשה שהורה לאחד מחסידיו שנבצר מעמו לנסוע אליו, שיוכל להיכנס עם ענייניו אל הרה"ק מטשורטקוב - **"שהרי הוא נקרא בשמנו, והוא עושה כל מה שאנו עושים, ואומר כל מה שאנו אומרים"**. ומפורסמת ביותר היא בקשתו בתחנונים במכתבו אל רבנו מוהרא"א ז"ע שיאבה ליטול על עצמו את עטרת הנשיאות לאחר פטירת אביו הקדוש.

עם פטירתו ב"ג כסלו תרצ"ד אף אבל כבד את רבינו מוהרא"א והוא ציין זאת במכתבו לחסידים:

"אהובי סגר עלי המדבר, מאז נודעתי הבשורה העצובה והאימה מפטירת האי סבא קדישא הרה"ק אדמו"ר מטשורטקוב, ואנה אפנה לשוח רחשי ליבי, ולא יכולתי לשלוח כלל אף אלו דברי המעטים הנאמרים באמת, והתחזקתי מעט להתנער מעפר למען אהבתם העזה התקועה בליבי ה' ינחם את עמו ישראל, ואין לנו נחמה אחרת כי אם בביתא גואל צדק במהרה בימינו..." להלן אחד ממעשי הפלא שהתגלגלו מתחת שולחנו של אותו צדיק---

בעיניים טרוטוי דמע עקבו זוג ההורים אחר מבטה המאובן של בתם הקטנה, ונפשם חישה להתפקע מרוב צער. הם שוב לא ראו כל אפיק של תקווה ולו רחוקה וקלושה, לחייה של בתם הקטנה.

הכל החל בתחילת השנה, כאשר הקטנה נפלה למשכב. לא עברו אלא ימים אחדים והקטנה פסקה מלהניע את ידיה, גם רגליה הלכו בעקבות הידיים ואף הם יצאו מכלל פעולה תוך זמן קצר. הרופא המומחה שהוביל לבית פסק את פסוקו לאחר אבחנה קצרה. ללא ספק בתכם לקתה במחלת השיתוק ל"ע, והסיכויים להרפא ממנה הם אפסיים.

ההורים השבורים לא מיהרו להתייאש. הם ניסו את כוחם אצל מייטב הרופאים, במגוון סוגי התרופות ובדרכי ריפוי שונים, אך לשווא. הימים נקפו והתחברו

זכור ימות עולם מאורעות השבוע אצל רבותינו הקדושים זיע"א

'כסלו תרכ"ט, סטאלין

נולד רבינו מרן אדמו"ר אור ישראל מטשורטקוב זיע"א.

מיד עם לידתו קפץ אחד החסידים המחלון, ומיהר אל אדמו"ר הזקן לבשר לו את הבשורה הטובה. אדמו"ר הזקן בירכו באריכות ימים ושנים.

השמועה שנתה לה נכפים בכל מושבותיהם של חסידיו קארלין. אורחים רבים מיהרו אל חצר הקדוש, לאחל ברכת מול טוב למרן אדמו"ר הזקן ולבנו אדמו"ר הצעיר. כבר בעודם בדרך שתו החסידים לחיים לכבוד השמחה הגדולה.

באותו היום, בעיר זוועהיל הרחוקה, הגיע החסיד ר' בנימין זוועהילער לבית המדרש חבוב בשטריימל על ראשו. כאשר שאלוהו מדוע הוא לובש שטריימל, ענה שהוא רואה אור בסטאלין. לאחר מספר ימים אכן הגיעה הידיעה המרגינה לעיר זוועהיל.

קארלינער דרך שו"ת במשנת קארלין הסלולה לנו מדור דור

שאלה:

בשבועות האחרונים ביארו כאן את עניניו של קרבנות ופסוקי דזמרה, שהם בחינות עשייה ויצירה. רציתי לשאול, למאי נפקא מינה לקרוא לזה שמות של 'עולמות', הרי מספיק לומר מה עלינו לעשות למעשה: לדכאה גרמיה בקרבנות, ולראות שיהיה 'דיבור' בפסוקי דזמרה.

תשובה:

ההבדל בין חלקי התפילה אינו רק חילופי עבודות מצד האדם, אלא שלבים שונים של התקרבות יותר ויותר אל ה', עד העמידה לפניו בשמונה עשרה. חילופי העבודות שבחלקי התפילה - הם **תוצאה** של שלבי ההתקרבות הללו. זו היא החשיבות הגדולה בהגדרתם של חלקי התפילה כארבע עולמות, וכלשונו הקדוש של אדמו"ר הזקן (כה, ד): "הד' עולמות שצריך כל אדם לכוין בעת התפילה". הענין נדרש כדי לשים לב באיזה מצב של קירוב אנו עומדים.

בלא ההגדרות הללו אכן אינו מובן, מהו בעצם

עולה ליצירה, עולם של קירוב גדול יותר אל הקב"ה. ואם נמשיך בציור הנ"ל - הוא נכנס אל החצר הפנימית: שם הוא מקום קרוב הרבה יותר אל המלך, וכידוע "אשר כל איש ואשה אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית גו..."

כאשר מתחילים לומר ברכת יוצר, הרי זו עליה לעולם הבריאה, כניסה אל בית המלך. על ענין זה איתא בספר הק' בית אהרן (טו, ב): "מפני מה מתחילין בראש-השנה בתפלת יוצר לנגן בניגון מאוים, מפני שביוצר אור מתחיל עולם הבריאה, ושם באמת מורא גדול". אין לנו כל השגה בעולם הבריאה, ומה הוא דרגת המורא הגדול שיש שם, אבל גם לפי קט שכלנו אנו מבינים שכאשר מתקרבים ונכנסים למקום קרוב אל המלך - הרי זה מורא גדול.

ובתפילת שמונה עשרה שהיא עולם האצילות - הרי זו כניסה אל המלך ועמידה לפניו ממש, וכלשון הגמרא (שבת י, א): "כעבדא קמי מריה."

שאלות למדור, ניתן להשאיר ב'קו חיינו' 07-233-233-70 שלוחה 27

הרה"ח ר' דוד משה דייטש שליט"א

אלה חמדה לבי

זכינו להיכנס לבית המדרש ולראות מקרוב חסידים אשר הוד קדומים נסוך עליהם. אמרתי, ניקח נא מעט שבבי אור, ונסנה להעביר עובדות ומראות אשר נותרו חקוקים בלבי, למען ידעו דור אחרון.

הגה"ח ר' יהושע העשיל הלטובסקי זצ"ל

ר' יהושע העשיל היה ידוע חולי ומכאוב, אך עם זאת היתה בת צחוק של שמחה על פניו. כולו אומר כבוד. יראת שמים נסוכה עליו, וכולו בוער בעבודת ה'. הוא היה הנושא בעול הכספי של הישיבה, ואף במוצאי יום כיפור, שבעו לפני פטירתו, הביע את רצונו לסייע לחי"ל כדי לאסוף כספים עבור הישיבה. עד כדי כך היתה מסירותו. בכל יציאתו סיפר את המעשה של הבעש"ט, על התלמיד שברוב צמאונו ביקש מים, והבעש"ט אמר לו "אם תאמין יהיה לך".

בעת ספרו את הסיפור, היה מתמזג עם דבריו, בבחינת 'הוא היה אומר', ומחירי בייחוסו בכל הסובבים. הביטול שלו לאדמו"ר מוהרמ"מ היה מופלא ביותר. כל פעם שהרבי מוהרמ"מ היה מגיע לירושלים ועורך טישין בליל שבת, היה אוכל עם אדמו"ר מוהרשצ"א רוזנפלד זצ"ל בבית מדרשו כדי שיוכל להשתתף בטיש. גם אדמו"ר הראה לו אותות חיוב, ונתן לו, רק לו, תפוח שלם, כדי שיוכל לברך על 'שלימה'.

על חסיד זה היה הרבי אומר, "וואויל זענען די אויגן וואס האבן געזען די אויגן פון הייליגן פראנקפורטער" אני לא הייתי רגיל לבוא בשבת להתפלל בבית ישראל, אז ר' יהושע העשיל, שהיה אז כבן תשעים בא אלי, בחור צעיר, וביקש ממני שאבוא להתפלל בבית מדרשו בשבת. כזה ביטול היה לו.

פעם אחת אחר התפילה היה יציאתו. התיישבתי אף אני עם זקני החסידים, ונתתי "לחיים" לר' יהושע העשיל. "כזו יד קרה?! נדהם, "אחרי קארלינער דאווענען?!"

הרה"ח ר' פנחס זינגער זצ"ל

ר' פנחס היה אומר ברכות השחר לפני ברוך שאמר, כנהוג, במבטא צפתי נעים מאוד. מקורו היה מחסידי קארלין שבצפת. התפילה ארכה לו זמן רב, מילה במילה כמונה מעות. הדרך מביתו שבבתי נייטין, הסמוך לבית מדרשו, היתה אורכת לו כשעה, עם קביים, ועם זאת, לא יותר על התפילה בביהמ"ד.

בכל יום למד שיעור משניות. ביום חמישי היה לו שיעור בספר אור החיים הקדוש, ולא קם ממקומו עד שלא גמר את הפרשה כולה, אותה קרא בנעימות מיוחדת.

ר' פנחס זינגער לא ידע מכל הענין של הכרת אדמו"ר מוהרמ"מ, וישן בביתו. והנה, בחלומו מתראה אליו ר' ישראל קאפלס ואומר לו, "הרי הכריזו בשמים שמכתירים רבי לקארלין, וכל מי שיש לו שייכות לקארלין יילך להכתרה".

הגה"ח ר' אהרן הלטובסקי זצ"ל

מי שהיה נכנס לבית המדרש היה רואה כובע מוטה קדימה, כאילו מישהו הניח אותו שם לכמה שעות. מי שהתקרב יותר ראה, כי אין זה אלא ר' אהרן הלטובסקי, האיש שהעולם כולו אפס לגביו. רק התורה הקדושה היא משוש חייו, ובה יגה יומם ולילה.

הוא היה לומד שעות על-גבי שעות, ושוכח מכל העולם. בכל בוקר היה ר' אהרן יוצא לבתי כנסיות ומדרשות, ומקבץ צדקה עבור עניים ונצרכים. לאחר מכן הלך ללמוד בישיבת חיי עולם, שם שימש כר"מ.

ואם בחול היה כתלמיד-חכם - בחינת שבת, מה היה בשבת עצמה? אספר לכם מה היה במוצאי שבת. ר' אהרן הלטובסקי היה אלמן ל"ע, ואני זכיתי במשך שנים מספר ללון עימו בביתו. באותן שנים היה ר' אהרן הלטובסקי שומע הבדלה בבית המדרש, ומתיישב ללמוד עד שעת סעודת מלווה מלכה. אז היה יושב ומיסב עם חברות חסידים ואנשי מעשה, ומפליג בסיפורי צדיקים, שגב קדושתם, ודבקות בהם. וכמו כל מוצאי שבת, כך גם כל יציאתו. הוא לא היה מוכן להפסיד אותם.

לא ניתן לשער ולתאר בכתב את התקשרותו ודביקותו לאדמו"ר מוהר"א מקארלין. כשהיה מתחיל לדבר אודות הרבי מקארלין היה פושט צורה ולובש צורה.

שלוש מאות מכתבים מאדמו"ר מוהר"א מקארלין היו אצורים עימו בביתו, התכתבות עניפה זו אודות המצב בארץ ישראל, החסידות ועסקניות שונות, היתה עמוסה בביטויי חיבה ואהבה. ממש להפליא. וכמים הפנים לפנים.

ר' אהרן סיפר לי, שהוא זכה ללמוד בחברותא עם מוהר"א זי"ע בעת שהותו בחיפה, בהר הכרמל באמצע לימוד תלמוד ירושלמי 'האט דער רבי פארוורפן די קאפ' (הרבי שמט את ראשו), ור' אהרן הבחין כי הרבי איננו איתו. כשביקש ר' אהרן ללמוד עוד פעם תלמוד ירושלמי אמר לו רבינו: 'נישט יעדן מאל קען מען מאכן א עליית נשמה'...

עוד סיפר לי, כי נהג להכין לרבי ארוחת בוקר שכללה לחם וביצה קשה. פעם אחת לא רצה הרבי לאכול את הביצה. ר' אהרן הבין שכנראה יש בזה משהו. הוא פתח את הביצה, והנה, גליה בה טיפת דם.

אלו הם רק שביבים מאורו של ר' אהרן, החסיד הגדול, אשר הסתובב בניינו. רגליו מוצבות ארצה, וראשו-השמימה.

שונה הלכות

פסקי הלכות מלוקטים מהשו"ע והפוסקים

מוקצה מחמת גופו

א. קליפות וגרעינים שאינם ראויים למאכל אדם או למאכל בהמה המצויה במקום זה - הרי הם מוקצה מחמת גופו, ואסורים בטלטול גם לצורך גופו או מקומו. כגון קליפות אגוזים וביצים, וגלעיני אפרסק ואבוקדו (עי' שו"ע שח כז).

ב. קליפות שראויות לאכילה כגון של תפוחים ואגסים - אינן מוקצה, גם אם אין בדעתו לאכלם (שלמי"ע קמג).

ג. המפצה גרעינים, מותר להוציא קליפתם ביזו מפיו ולהניחם מיד, ואדם חשוב לא יוציא ביד (שו"ע שח ל), ורשאי כל אחד לנהוג בזה כאדם חשוב (ט"ז עב א). ולהרמב"ם (שבת כו טז) ושו"ע הרב (סז) הוא מן הדין לכל אדם. ויש נמנעים כלל מלפצה בשבת גרעינים וכדומה, שקליפתם אינה ראויה (הלכותא רבתא לשבתא להרב ז"ל). ובאם גורם מייאוס לאנשים שלפניו - הרי אמרו חז"ל (חגיגה ה) על הפסוק כי את כל מעשה הא-לוקים יביא במשפט על כל נעלם, זה הרק בפני חברו ונמאס, ופרש"י קצה דעת חברו בדבר.

ד. אם נשאר על הקליפות או העצמות והגרעינים מה שראוי למוץ או לאכול - אינם מוקצה, גם אם אין בדעתו לאכלם (מ"ב קיד בה"ל ד"ה וגרעיני), ועל זה סמכו המפצחים ביד גרעינים קלויים במלח.

ה. פרי שדרכו לפתחו ולהוציא ממנו את הגרעיני - מותר לעשות כך גם בשבת, כי זו דרך אכילתו (קצה"ש קיא סוס"ק יח).

ו. גלעיני משמש המיועדים למשחק ילדים שהוסרו מע"ש מותרים. הוסרו בשבת - הרי הם כנוכל, כי בכניסת השבת נחשבו מאכל; וקיי"ל דנולד מותר בשבת ואסור ביו"ט (שעה"צ צג, שש"כ טז ז).

ז. עצמות וקליפות שנערמו על השלחן - אסור להסירם מעל השלחן. וגם ע"י סכין וכיו"ב אסור (כי הסכין לו כיד ארוכה. שעה"ר ס ט"ז שיא ב. באה"ט שח לד. וכ"ד חזו"א מ"ד ז, וטעמו כי טלטול מן הצד המותר הוא שכונותו לטלטל היתר ואב טלטול האיסור, ואילו בזה עיקר הטלטול בשביל המוקצה, הגם שכונותו נקות השולחן, והמ"ב מתיר (ס"ק קטו, כשיטת הט"ז יח).

ח. אם יש פסולת על השלחן והוא צריך לשלחן מפונה - מותר להסיר המפה, ולזרוק או לנערה.

ט. אם הפסולת מאוסה בעיניו, והוא עומד עדיין לשהות במקום זה - מותר לסלק בידיו את הפסולת, וגם אם אינו צריך למקום הפנוי.

י. אם אין בדעתו להסיר המפה או לנערה - יניח לכתחילה את הפסולת בכלי שיש בו דבר הראוי לאכילה, ואז מותר לטלטל הכלי עם הפסולת ולהוריקה לאשפה (הגה"ח ח"ס למ"א נא).

יא. תפוחי אדמה שאינם מבושלים, קמח, אורז או גריסים ושאר קטניות שאינם ראויים לאכילה ללא בישול - הרי הם מוקצים מחמת גופם (שש"כ כח, שלמי"ע קלד).

יב. אבקות שאינן ראויות לשימוש ללא בישול, ואסור לבשלן בשבת, הרי הן מוקצה מחמת גופו, כגון אבקות קורנפלוור או אבקת פלאפל. אולם אבקות מרק למיניהן, ובפרט אלו שכבר נתבשלו - אינן מוקצה, מאחר והן ראויות בשבת, על כלפנים בכלי שלישי (שלמי"ע קמג).

יג. ביצה שאינה מבושלת - אינה מוקצה (שו"ע שי ב), שראויה לגומעה חיה.

יד. מאכל שהתקלקל ואינו ראוי לשום אדם או בהמה המצויה - הרי הוא מוקצה מחמת גופו (שש"כ כו, שלמי"ע קמ).

טו. דלת מקרר שמונחים עליה מאכלי מוקצה כנ"ל (סעיפים יא-יב) - מותר לפתחה, שהדלת משמשת למקרר ובטלה אליו, ולא למוקצה (עפ"י שו"ע הרב רעז ג ומ"ב ס"ז ט), ומכל מקום רצוי לסלק מערב שבת את המוקצה מדלת המקרר (לפי ביה"ל ד"ה אע"פ - ע"פ הירושלמי. שש"כ כ עט).

הספק שבועי במסלול יהודי כהלכה: **שח, ל"א-סוף**

יעמדו על הברכה

הרה"ח ר' יחיאל יהודה ברנשטיין שליט"א
לרגל שמחת אירוסים בתו שתח"עב"ג למזל טוב

יזכו לבנות בית נאמן בישראל על אדני התורה והיראה ויזכה לרוות רוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח

ברכת מזל טוב
נברך לידינו היקר האברך כמדורו
הרב **דוד סופר** שליט"א
מהערים והמסוייגים לליון זה
לרגל שמחת הולדת הבן שיחי' למזל טוב
יזכה לגדלו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבת הדעת
איגוד האברכים

סדר היום - יום חמישי לכ"א כסלו
יומא הדילולא דכ"ק אדמו"ר מוהר"י מסטאלין ויע"א שמנ"כ בטבריא תר"ב
ההסעה בשעות הצהריים מבתי מדרשו בארה"ק
עליה לציון בשעה 2:30

לאחר מכן עריכת השולחן וטהור במלון פלטרין
מעריב באתרא קדישא מירון - שמחת החאלקה לילדי אינ"ש
פרטים מלאים ופרטי הרשמה בשבוע הבא בעזרת ה'

בעזרת ה' ביום שלישי פרשת וישלח ויעברו המלגות ללומדי הכולל בין הזמנים
לבירורים ולעדכון מספר חשבון נא לפנות למשרדי האיגוד
בטל 02-62-62-353 באין מענה נא להשאיר הודעה בתא קולי

הרב **משה דוד גוטליב** שליט"א
לרגל שמחת הולדת הבן שיחי' למז"ט
יזכה לרוות רוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח
השלום זכר בבית המדרש 'תרח סופר-פרושים', בתי אונגרין הברית ביום רביעי באולמי זופניק

ברכת מזל טוב
נברך לידינו היקר האברך כמדורו רב הפעלים לתורה ולתעודה
הרב **משה דוד גוטליב** שליט"א
מעמודי הזהב של חייו
לרגל שמחת הולדת הבן שיחי' למזל טוב
יזכה לגדלו לתורה ולחופה ולמעשים טובים
איגוד האברכים